

Uzņēmējdarbības vide

Darbaspēks un nodarbinātība

Kopš Slovēnija atguvusi savu neatkarību, tā pieredzējusi progresu vairākās jomās, tai skaitā attīstījusi progresīvu tirgus ekonomiku, kas tās iedzīvotājus nodrošina ar labiem dzīves apstākļiem. Nodarbinātības jomā sasniegti labi rādītāji - kā liecina Slovēnijas centrālā statistikas pārvalde, 2007. gadā bezdarba līmenis bija 4,9 %, no tiem sievietēm – 5,9 %, vīriešiem – 4,0%. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu bezdarba līmenis kopumā krities, kas bija 6,0% (vīriešiem 4,9%, sievietēm – 7,2%) Visaugstākais bezdarba līmenis 2007. gadā vērojams jauniešu vidū, vecumgrupā no 15-24 gadiem bezdarba līmenis – 10,4 %. Zemākais bezdarba līmenis 2007.gadā bijis vecumgrupā no 55-64 gadiem – 3,3%.

Pirms darba uzsākšanas jābūt rakstveidā noslēgtam darba līgumam, kurā jāiekļauj sekojoši punkti: darba līguma termiņš, pārbaudes laiks, darba ilgums, darba algas apmērs, atvaļinājums, atbildība un pienākumi, informācija par darba devēju un darba ņēmēju. Kolektīvā vienošanās starp arodbiedrībām, darba devējiem un nodarbinātajiem ir noteikti visi iepriekšminētie jautājumi. Kad darba attiecības ir uzsāktas, darba devējam darbinieks 8 dienu laikā ir jāreģistrē darba nespējas un pensijas/ invaliditātes apdrošināšanai, un jānodrošina darbinieks ar šīs reģistrācijas kopiju.

Uzsākot darbu, ir nepieciešams saņemt darba grāmatīņu, vēršoties Darba, ģimenes un sociālo lietu ministrijas attiecīgajā departamentā.

Slovēnijā:

- darba laiks nedēļā – nedrīkst pārsniegt 40 stundas nedēļā
- minimālais ikgadējais atvaļinājums – 4 kalendārās nedēļas
- minimālā darba alga 566,53 EUR
- Slovēnijā tiek piemērots progresīvais nodoklis – atkarībā no atalgojuma ir seši līmeņi no 16% līdz 41%
- Sociālās iemaksas ir obligātas

Iekļaušanās sociālās apdrošināšanas shēmā ir obligāts nosacījums gan nodarbinātajiem, gan pašnodarbinātajiem. Sociālās apdrošināšanas iemaksas veic gan darba devējs, gan darba ņēmējs.

Uzņēmējdarbības formas

Uzņēmējdarbības forma	Nosacījumi un procedūras
Pilnsabiedrība (d.n.o.)	Neierobežota atbildība, nav nepieciešams sākuma kapitāls, jābūt vismaz 2 dibinātājiem.
Komandītsabiedrība (k.d.)	Viens vai vairāki (komplementārie dalībnieki) par sabiedrības saistībām uzņemas pilnu atbildību ar visu savu īpašumu proporcionāli komandītsabiedrībā ieguldītajai daļai, kamēr pārējie (komandīti) atbild par sabiedrības saistībām tikai savu iemaksu apmērā, jābūt vismaz 2 dibinātājiem

Akciju sabiedrība (d.d.)	Minimālais pamatkapitāls ir 25000 EUR, vismaz 1 dibinātājs, ierobežota atbildība
Sabiedrība ar ierobežoto atbildību (d.o.o.)	Minimālais pamatkapitāls 7500 EUR, vismaz 1 dalībnieks, maksimums 50 dalībnieki, ierobežota atbildība
Akciju komandītsabiedrība (k.d.d.)	Vismaz vienam dalībniekam ir neierobežota atbildība, var izlaist akcijas, jābūt vismaz 5 dibinātājiem

Informācijas avots: <http://www.sloveniapartner.com/>

Nodokļu sistēma

Slovēnijā nodokļu sistēma sastāv no trim galvenajām nodokļu kategorijām: 1) tiešie ienākuma nodokļi; 2) tiešie īpašuma nodokļi; 3) netiešie nodokļi

Slovēnijas Republikas nodokļu administrācija iekasē visus nodokļus, izņemot muitas nodokļus, akcīzes nodokļus un pievienotās vērtības nodokli importa precēm, kuras iekasē Slovēnijas Republikas muitas administrācija.

Slovēnijā ir sekojoši nodokļu veidi:

1) Tiešie ienākuma nodokļi

Uzņēmumu ienākuma nodokļi

- Dividendes
- Autoratlīdzības un kredīta procenti

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

- Ar nodokli apliekamie ienākumi
- Izņēmumi
- Nodokļu atvieglojumi un ieturējumi

Algu maksājumu nodoklis

- Ar darba līgumu saistītie nodokļi
- Iemaksas sociālās drošības apdrošināšanā
- Azartspēļu nodoklis
- Nodokļi saistībā ar loterijas laimestu

2) Tiešie īpašuma nodokļi

Mantojuma un dāvinājuma nodokļi

Nekustamā īpašuma nodoklis

- Maksa par apbūves platības izmantošanu
- Īpašuma nodoklis (likme ir atkarīga no īpašuma veida)
- Kuģu nodoklis
- Ikgadējā atmaksa par ceļu izmantošanu

3) Netiešie nodokļi

Pievienotās vērtības nodoklis (standarta likme ir 20%, pazeminātā likme 8,5%)

Akcīzes nodoklis

Apdrošināšanas iemaksas nodoklis

Motorizēto transportlīdzekļu nodoklis

Uzņēmumu ienākuma nodoklis – ar šo nodokli apliek ar nodokli apliekamo privāto kompāniju peļņas daļu ar likmi 22 % (2008.g.), ar atvieglojumu ne mazāk kā 10 % uzņēmumiem, kuri darbojas brīvās ekonomikas zonā un speciālu likmi 0 % ieguldījumu fondiem, pensijas fondiem un noteiktu pensiju plānu apdrošināšanai, atbilstoši noteiktiem apstākļiem.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis – ar šo nodokli apliek iedzīvotāju personīgos nodokļus. Tiek izdalīti 6 kategoriju ienākumi : ienākumi no nodarbinātības, biznesa, ienākumi no mežsaimniecības un lauksaimniecības, autoratlīdzības un ienākumi no nomas maksas, ienākumi saistībā ar īpašumu (procenti, dividendes, īpašuma peļņa). Iedzīvotāja ienākuma nodokļa likme ir progresīvā un ir 16%, 27% vai 41%.

Iemaksas sociālās drošības apdrošināšanā – bez iedzīvotāju ienākuma nodokļa, iedzīvotājiem ir jāmaksā obligātās sociālās iemaksas. Gan darba devējiem, ganņēmējiem ir jāmaksā iemaksas, kuras ietur darba devējs. Pašnodarbinātas personas šīs iemaksas veic pats. Pastāv 4 veidu iemaksas:

- 1) pensijas un darba nespējas apdrošināšanai (tiek iemaksāta Pensijas fondā) - darbaņēmēja daļa 15,5%, darba dēvēja daļa 8,85%
- 2) medicīniskās aprūpes un slimības atvaļinājumiem (tiek iemaksāts Veselības fondā) – darbaņēmēja daļa 6,36%, darba dēvēja daļa 7,09%
- 3) bezdarba apdrošināšanai (tiek iemaksāts valsts budžetā) – darbaņēmēja daļa 0,14%, darba dēvēja daļa 0,06%
- 4) dekrēta atvaļinājums (tiek iemaksāts valsts budžetā) – darbaņēmēja daļa 0,10%, darba dēvēja daļa 0,10%

Avots: Slovēnijas Republikas finanšu ministrija - www.mf.gov.si